

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ FARABİ PROGRAMI FARKINDALIK DÜZEYLERİ VE BEKLENTİLERİ

Emine ÖZEL¹
Nida BAYINDIR²
Samet DEMİR³

ÖZET

Farabi programı diğer değişim programları gibi ülkemizdeki üniversiteler arasında bir dönem ya da bir yıllık öğrenci hareketliliğine olanak tanıyan bir programdır. Program; diğer değişim programlarının genel amaçları içinde de yer bulan, bireyin sosyal becerilerini geliştirmek, farklı ekollerde eğitim alma imkânı sağlamak ve farklı bilgi ve beceriler edinmesine olanak tanımaktadır. Farabi programının özel amacı ise Farabi'nin bilgiyi arama ve hayata aktarma konusundaki becerisini referans alarak öğrencilerin kendini geliştirmesini sağlamaktır. Bu araştırmanın amacı eğitim fakültesi sınıf öğretmeni adaylarının yurtiçi değişim programı olan Farabi programı hakkındaki farkındalık düzeylerini ve beklentilerini ortaya koymaktır. Paket programlara sahip olan eğitim fakültelerinin öğrenci değişimi için gerekli olan hangi değişkenlerle ilgilendikleri boyutu araştırmanın önemini ortaya koymaktadır. Araştırma, 2013-2014 akademik döneminde eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği bölümünde öğrenim görmekte olan 82 öğretmen adayına uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; erkek öğrenciler Farabi programına başvuru tarihlerini kız öğrencilere göre daha çok takip etmektedir. I. öğretim öğrencilerinin Farabi programı ile ilgili bilgi ve beklentileri daha yüksek düzeydedir. Farabi programı için tercih edilen üniversitelerde en çok kütüphane olanaklarının iyi olması ve alınan eğitimin uygulanabileceği ortamların var olması şartları aranmaktadır.

Anahtar sözcükler: Farabi, öğrenci değişim programı, yurtiçi öğrenci değişimi

¹ Doktor, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, ozelemine@yahoo.com

² Doç. Doktor, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, nidabayindir@yahoo.com

³ Arş. Gör, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, demirs25@gmail.com

PROSPECTIVE CLASSROOM TEACHERS' LEVELS OF AWARENESS ABOUT FARABI PROGRAM AND THEIR EXPECTATIONS

ABSTRACT

Farabi program, like other exchange programs, is a program that allows 1-year-long educational activities among the universities of our country. The program aims to allow development of individuals' social skills, to provide opportunities of acquiring education in various approaches and acquiring different skills and knowledge, all of which have found place in other exchange programs too. The specific goal of the Farabi program is to provide students with opportunity to improve themselves by taking Farabi's search for information and its skills to transfer knowledge into the life as references. The purpose of this study is to determine the levels of awareness and the expectations of the prospective elementary teachers in the education faculty about Farabi program, a domestic educational exchange program. The dimension that which variables faculties with educational software programs for exchanging students are interested in reveals the importance of this study. This study was conducted with 84 preservice teachers attending elementary education department of the faculty of education in Dumlupınar University during the academic year of 2013-2014. According to the study, male students follow the application dates for Farabi program more than female ones. Daytime education students' knowledge of and expectations from the program are at a higher level. The conditions mostly sought in the universities preferred for the program are well-established library facilities and opportunities to practise the training provided by the host university.

Key Words: *Farabi, student exchange program, domestic student exchange*

GİRİŞ

Küreselleşme ile birlikte eğitiminde vizyonu yeniden şekillenmiştir. Bilgi, yayılımı ve işleyişi açısından yeni bir kimliğe bürünmüş ve işlevselliğe doğru ilerlemiştir. Bilgi toplumu olmanın yolu ise bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmaktan geçmektedir (Hesapçioğlu, 2001). Daha önceleri sanayi toplumu ile ön plana çıkan mutlak bilgiye sahip olma anlayışı post modern felsefe ile değişimin önünü açmıştır. Bu süreçte bilginin paylaşılması ve bireysel amaçların ön plana çıkması kişisel gelişim için kişisel çabayı arttırmıştır. Bu durum yükseköğretimi değişimin odağı haline getirmiştir. Çünkü bilginin üretimi ve paylaşılmasında birincil güç üniversiteler ve öğrencileridir. Daha fazla öğrenciye ve geniş bir yaş grubuna

eğitim vermek, hızla üretilen bilgileri kapsayacak programları oluşturmak, kazanımların hayatta işe yaramasını sağlamak ve bu uygulamaları sınırlı kamusal kaynaklarla desteklemek amaç edinilmiştir (YÖK, 2007).

Artan ekonomik baskılar, rekabet, yeni bilgi ve teknolojilerin gelişimi, uluslararası bilgi ağları, İngilizcenin yükselişi dolayısıyla eğitimde küreselleşmenin etkisi üniversiteleri kendi sınırlarının dışına çıkmaya ve farklı ortaklık türlerini oluşturmaya itmiştir. Üniversitelerin değişimin öncüleri olarak harekete geçmesi; bireyselleşmenin önemine verdikleri değer, girişimci düşünceleri, girişimcilikleri ile kazanmak istedikleri popülite ve karmaşık dünya sorunlarının çözümüne uygun multidisipliner eğitim yaklaşımları ile olmuştur. Hem dünyada hem de ülkemizde pragmatik üniversiteye doğru bir eğilim görülmektedir. Bu eğilimi her hangi bir iş vaat etmediği için tercih edilmeyen ve kapatılan bölümlerden anlayabiliriz. Dolayısıyla değişen çevre ve bireyler, üniversiteleri ve vaatlerini bilgi pazarı olarak algılamakta ve üniversiteleri değişen koşullara uyum sağlama, değişimi yönetme ve değişimin başlatıcısı olma yolundaki modellere göre değerlendirmektedir. Bu modellemeler üniversiteleri kendi sınırlarını aşmaya zorlamakta ve üniversiteler bu yöndeki talepler doğrultusunda yeni eğitim materyalleri, akademik programlar, projeler, fikirler ve hedefler sunmaya çalışmaktadır (Sakinç ve Bursalıoğlu, 2012, Erdem, 2006, Aktan, 2007).

Değişimle kendini gösteren bu süreç, kurumları değişen bireylerin ve çevrenin gereksinimlerine göre yeniden yapılandırmaktadır. Çağın yeniliklerini görebilen, daha çok bilgi toplayan ve gerekli önlemleri daha erken alabilen, yeniliklere nasıl hazırlıklı olması gerektiğini bilen, ortaklıkları benimseyen üniversitelere ve bireylere ihtiyaç vardır. Bilgi toplumu ile birlikte kitle eğitiminden kişisel talep eğitimine, tek öğretimden çoğulcu öğretime, katı programlardan esnek programa ve bağımsız içeriklere geçmeye gerek vardır (Beycioğlu ve Aslan, 2010, Genç ve Eryaman, 2008). Bu durum, değişimin öncüsü kabul edilen üniversitelerin öğrenmeyi öğrenme ve birlikte öğrenme ilkeleri ile değişim programlarındaki yerini belirlemiştir. Farabi değişim programı da bunlardan biridir. Farabi değişim programı iki yükseköğretim kurumu arasında imzalanan bir protokolle gerçekleştirilir. Dolayısıyla ortaklar kendi aralarında bir programı gerçekleştirmek için işbirliği yapmayı taahhüt ederler. Farabi değişim programı, ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyini kapsayan hem öğrenci hem de öğretim üyesi değişim programıdır (Kuyumcu, 2009; YÖK, Farabi Değişim Programı). Başvuru şartları arasında; öğrencinin ön lisans ve lisans not ortalamasının 2.0/4 olması, yüksek lisans öğrencilerinin not ortalamasının 2.5/4 olması gerekmektedir. Öğrencinin gideceği kurumla ilgili alacağı dersler ve kredileri belirtilir, taahhüt edilir. Derslerin denkliklerini ilgili akademik birimin yönetim kurulu onaylar. Bu işlemler kurumların belirledikleri kurum koordinatörleri tarafından belirlenir. Bu programın

öğrencilere faydası; öğrencinin ülkemizdeki herhangi bir üniversiteden eğitim alma fırsatını yakalaması, kendilerini farklı alanlarda ifade etmeleri, çok yönlü ve analitik karşılaştırmalı bir bakış açıları kazanmaları, farklı deneyimler kazanmaları, yeni yerler ve kişiler tanımaları, akademik işbirlikleri yapmaları olarak ifade edilebilir. (Yükseköğretim kurumları arasında öğrenci ve öğretim üyesi değişim programına ilişkin yönetmelik, 2009).

Farabi değişim programı bütün üniversite öğrencilerine olduğu gibi eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğrencilere de açıktır. Ayrıca ülke genelinde eğitim kalitesinin yükselmesi için öğretmen yetiştirme de hem nitel hem de nicel olarak geliştirilmesi gerekmektedir. Bunun için Farabi programı ile; adayların araştırma ve yayın faaliyetlerini geliştirmek, fakülteler arası işbirliğini arttırmak, fakülte toplum ilişkisini güçlendirmek, öğretmen eğitiminde akreditasyon ve standartlarla ilgili çalışmaları geliştirmek ve kurum kültürünü oluşturmak gibi beklentileri öngörülmektedir. Aynı zamanda bu programla, gelişmiş kentlerin sahip olduğu sosyal, kültürel ve ekonomik yapısından yararlanmak, üniversitelerin derslik, fiziki donanım ve diğer imkânlarından yararlanmak, yerleşik kültüründen, akademik birikiminden yararlanmak, öğretmen kimliğinin oluşması için kurum kültüründen ve toplumsal bağlardan yararlanmak hedeflenir (YÖK, 2007, Kırmızıdağ vd, 2012).

Bu araştırmanın amacı, Farabi değişim programı kapsamında sınıf öğretmeni adaylarının farklı eğitim fakültelerindeki yükseköğretim eğitimlerine devam etmesindeki farkındalık durumları ve Farabi programından beklentilerini ortaya koymaktır. Araştırma, sınıf öğretmeni adaylarının farklı bir üniversitede öğrenimlerine devam etmedeki güncel görüşlerini saptamak, Farabi programı hakkındaki bilgilerini ölçmek ve beklentilerini yapılandırmak için önem taşımaktadır.

YÖNTEM

Araştırma, mevcut durumu olduğu gibi betimlemeye, açıklamaya çalışan tarama türündedir. Araştırmanın örneklemini 2013-2014 öğretim yılında eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği programında öğrenim gören 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Adayların 4. sınıf öğrencilerinden seçilmesinin nedeni, öğrencilerin Farabi programını sadece ailelerinin yanında öğrenim görme olarak görmemeleri içindir. Araştırma 82 öğrenci ile sınırlıdır. Sınıf öğretmeni adaylarının Farabi programı farkındalık düzeylerini ve beklentilerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından ölçek geliştirilmiştir. Ölçek geliştirme aşamasında literatür taraması yapılmış ve uzman görüşüne başvurulmuştur. Ölçeğin cronbach alfa güvenirlik katsayısı .96 bulunmuştur. Bu değer ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu

göstermektedir. Ölçeğin değerlendirmesi aşamasında demografik özelliklerle farkındalık ve beklenti değerleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1: Çalışma Grubundaki Öğrencilerin Cinsiyete Göre Özellikleri

	Frekans	Yüzde	Ortalama	Standart Sapma
Bay	23	28,0	1.720	.452
Bayan	59	72,0		
Toplam	82	100,0		

Ankete katılanların 23 ü erkek (%28), 82 si kız (%59) öğrencilerden oluşmaktadır. Cinsiyet değişkenine göre anket ortalaması 1.720, standart sapması ise 0.452 dir.

Tablo 2: Cinsiyete Göre Maddelere İlişkin Farklılaşmalar

Maddeler	Dereceleme	n	Ort.	ss	Vary. Kats.	t	Sd	p
Farabi programına başvuru tarihlerini takip ediyorum.	Bay	23	2.83	1.44	.114	2.30	80	.024
	Bayan	59	2.12	1.18				
Farabi değişim programına yakın kız/erkek arkadaşlarının olduğu şehirde öğrenimime devam etmek için isterim.	Bay	23	3.70	.93	.051	2.07	80	.042
	Bayan	59	3.08	1.29				

Farabi programına başvuru tarihlerini takip eden ve özellikle kız arkadaşlarının bulunduğu şehirde öğrenimime devam etmek isteyen erkek öğrenciler bayan öğrencilerden anlamlı düzeyde 0,05 farklılaşmışlardır.

Tablo 3: Çalışma Grubundaki Öğrencilerin Öğretim Türüne Göre Özellikleri

Öğretim Türü	Frekans	Yüzde	Ortalama	Standart Sapma
I. Öğretim	37	45,1	1.549	.501
II. Öğretim	45	54,9		
Total	82	100,0		

Araştırmaya katılanların 37'si (%45.1) I. öğretim, 45'i (%54.9) II. öğretim öğrencilerinden oluşmaktadır. Öğretim türüne göre anket ortalaması 1.549, standart sapması 0.501 dir.

Tablo 4: Öğretim Türüne Göre Maddelere İlişkin Farklılaşmalar

Maddeler		n	Ort.	ss	Vary. Kats.	t	Sd	p
Farabi değişim programının ne olduğunu biliyorum	I.Öğr.	37	4,49	,69	.364	2.11	80	.038
	II.Öğr.	45	4,07	1,03				
Farabi öğrencisi olmam için ön şartların ne olduğunu biliyorum.	I.Öğr.	37	3,86	1,06	.609	2.91	80	.005
	II.Öğr.	45	3,16	1,13				
Farabi formlarını nereden temin edebileceğimi biliyorum.	I.Öğr.	37	3,62	1,28	.851	2.63	80	.010
	II.Öğr.	45	2,87	1,31				
Başvurum kabul olduğunda ne yapacağımı biliyorum.	I.Öğr.	37	3,43	1,32	.614	2.35	80	.022
	II.Öğr.	45	2,76	1,28				
Farabi programından sadece bir kez yararlanacağımı biliyorum.	I.Öğr.	37	3,81	1,31	.574	2.45	80	.016
	II.Öğr.	45	3,11	1,27				
Farabi değişim programına her imkanı daha fazla olan bir üniversitede öğrenimime devam etmek için başvurmayı isterim.	I.Öğr.	37	4,32	,82	.106	5.05	80	.000
	II.Öğr.	45	3,24	1,07				
Farabi değişim programına daha isim yapmış bir üniversitede öğrenimime devam etmek için başvurmayı isterim.	I.Öğr.	37	4,05	1,03	.352	3.03	80	.003
	II.Öğr.	45	3,36	1,05				
Farabi değişim programına farklı üniversitelerde farklı hocalardan ders almak için başvurmayı isterim.	I.Öğr.	37	3,46	1,30	.207	2.20	80	.031
	II.Öğr.	45	2,87	1,14				
Farabi değişim programına memleketime daha yakın bir şehirde öğrenimime devam etmek için başvurmayı isterim.	I.Öğr.	37	3,78	1,27	.500	2.30	80	.024
	II.Öğr.	45	3,18	1,11				
Farabi değişim programına akademik alanda kendimi geliştirmek için başvurmayı isterim.	I.Öğr.	37	3,89	,99	.104	2.93	80	.004
	II.Öğr.	45	3,20	1,12				
Farabi değişim programı için bilgiye daha kolay ulaşabileceğim bir şehre gitmek isterim.	I.Öğr.	37	4,08	,89	.131	2.92	80	.005
	II.Öğr.	45	3,47	,99				
Farabi değişim programı için ulaşımı daha kolay bir şehre gitmek isterim.	I.Öğr.	37	3,76	1,06	.070	2.28	80	.025
	II.Öğr.	45	3,16	1,28				
Farabi değişim programı için güvenli üniversiteye gitmek isterim.	I.Öğr.	37	3,92	1,01	.138	2.65	80	.010
	II.Öğr.	45	3,29	1,12				
Farabi değişim programı için akademik işbirliği yapabileceğim bir üniversiteye gitmek isterim.	I.Öğr.	37	3,95	,97	.085	2.46	80	.016
	II.Öğr.	45	3,38	1,09				

Tablo 5: Çalışma grubundaki öğrencilerin ailelerinin aylık gelir düzeylerine göre özellikleri

	Frekans	Yüzde	Ortalama	Standart Sapma
500-1000 TL	18	22,0	2.707	1.170
1001-1500 TL	17	20,7		
1501-2000 TL	18	22,0		
2001 TL ve üzeri	29	35,4		
Total	82	100,0		

Araştırmaya katılanların 18 i (%22) 500-1000 TL, 17 si (%20.7) 1001-1500 TL, 18 i (%22) 1501-2000 TL ve 29 u (%35.4) 2001 TL ve üzeri aile aylık gelire sahiptir. Aile aylık gelir miktarına göre anketin ortalaması 2.707, standart sapması 1.170 dir.

Tablo 6: Çalışma grubundaki öğrencilerin aylık harcadığı para miktarına göre özellikleri

	Frekans	Yüzde	Ortalama	Standart Sapma
0-200 TL	9	11,0	2.634	1.083
201-400 TL	35	42,7		
401-600 TL	21	25,6		
601-800 TL	11	13,4		
800 TL ve üzeri	6	7,3		
Total	82	100,0		

Araştırmaya katılanların 9 u (%11) 0-200 TL, 35 i (%42.7) 201-400 TL, 21 i (%25.6) 401-600 TL, 11 i (%13.4) 601-800 TL ve 6 sı (%7.3) 800 TL ve üzeri aylık para harcamaktadır. Aylık harcadığı para miktarına göre anketin ortalaması 2.634, standart sapması 1.083 dür.

Tablo 7: Çalışma grubundaki öğrencilerin Farabi programına katılma isteklerine göre özellikleri

	Frekans	Yüzde	Ortalama	Standart Sapma
Evet	22	26,8	1.731	.446
Hayır	60	73,2		
Total	82	100,0		

Araştırmaya katılanlar Farabi programına katılma isteyip istemedikleri sorusuna 22 si (%26.8) evet, 60 ı (%73.2) hayır cevabını vermiştir. Anket ortalaması 1.549, standart sapması 0.501 dir.

Tablo 8: Adayların Farabi programına katılımını belirleyen etmenler

Madde: Farabi eğitim programına daha isim yapmış bir üniversitede öğrenimime devam etmek için isterim.	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	4	4,9
Katılmıyorum	8	9,8
Kararsızım	18	22,0
Katılıyorum	33	40,2
Tamamen Katılıyorum	19	23,2
Toplam	82	100,0

Adayların %40,2 si isim yapmış bir üniversiteyi tercih etmektedir.

Tablo 9: Adayların Farabi programına katılımını belirleyen etmenler

Madde: Farabi eğitim programı için ulaşımı daha kolay bir şehre gitmek isterim.	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	7	8,5
Katılmıyorum	14	17,1
Kararsızım	13	15,9
Katılıyorum	33	40,2
Tamamen Katılıyorum	15	18,3
Toplam	82	100,0

Adayların %40,2'si ulaşımı kolay bir şehri tercih etmektedir.

Tablo 10: Adayların Farabi programına katılımını belirleyen etmenler

Madde: Farabi eğitim programı için bana ekstra olanaklar sunabilecek bir üniversiteye gitmek isterim.	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	2	2,4
Katılmıyorum	13	15,9
Kararsızım	12	14,6
Katılıyorum	33	40,2
Tamamen Katılıyorum	22	26,8
Toplam	82	100,0

Adayların %40,2 si kendilerine ek olanaklar sunan üniversiteleri tercih etmektedirler.

Tablo 11: Adayların Farabi programına katılımını belirleyen etmenler

Madde: Kütüphane olanakları iyi olan üniversiteyi tercih ederim.	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	5	6,1
Katılmıyorum	10	12,2
Kararsızım	14	17,1
Katılıyorum	39	47,6
Tamamen Katılıyorum	14	17,1
Toplam	82	100,0

Adayların %47,6 sı kütüphane olanakları iyi bir üniversiteyi tercih etmektedir.

Tablo 12: Adayların Farabi programına katılımını belirleyen etmenler

Madde: Aldığım eğitimi uygulayabileceğim imkânların olduğu yeri tercih ederim.	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	5	6,1
Katılmıyorum	10	12,2
Kararsızım	9	11,0
Katılıyorum	39	47,6
Tamamen Katılıyorum	19	23,2
Toplam	82	100,0

Adayların %47,6 sı aldığı eğitimi uygulayabileceği bir üniversiteyi tercih etmektedir.

Tablo 13: Adayların Farabi programına katılımını belirleyen etmenler

Madde: Farabi değişim programı için bilgiye daha kolay ulaşabileceğim bir şehre gitmek isterim.	Frekans	Yüzde
Hiç Katılmıyorum	2	2,4
Katılmıyorum	7	8,5
Kararsızım	20	24,4
Katılıyorum	34	41,5
Tamamen Katılıyorum	19	23,2
Toplam	82	100,0

Adayların %41,5 i bilgiye daha kolay ulaşabileceği şehirleri tercih etmektedir.

Tablo 14: Farabi programına katılma isteğine göre maddelere ilişkin farklılaşmalar

Maddeler		n	Ort.	ss	Vary. Katsayı	t	Sd	p
Farabi değişim programının ne olduğunu biliyorum	Evet	22	4,59	,67	.493	2.05	80	.044
	Hayır	60	4,13	,96				
Farabi değişim programının bana ne kazandıracağını biliyorum.	Evet	22	4,32	,89	.657	2.37	80	.020
	Hayır	60	3,75	,99				
Farabi öğrencisi olmam için ön şartların ne olduğunu biliyorum.	Evet	22	3,91	1,15	.790	2.12	80	.037
	Hayır	60	3,32	1,11				
Bursun hangi durumlarda kesileceğini biliyorum.	Evet	22	3,64	1,40	.238	2.16	80	.034
	Hayır	60	2,95	1,22				
Farabi öğrenciliğimin ilk gününde ne yapacağımın farkındayım.	Evet	22	3,59	1,37	.469	2.00	80	.049
	Hayır	60	2,97	1,21				
Farabi programı ile gittiğim üniversitede ders işlemlerinin nasıl yapılacağını biliyorum.	Evet	22	3,59	1,40	.452	2.32	80	.023
	Hayır	60	2,85	1,23				
Barınma, burs vb. haklarımı kaybetmeyeceğimi biliyorum.	Evet	22	4,14	1,21	.459	2.16	80	.033
	Hayır	60	3,52	1,13				
Farabi değişim programına her imkanı daha fazla olan bir üniversitede öğrenimime devam etmek için başvurmayı isterim.	Evet	22	4,18	,96	.556	2.30	80	.024
	Hayır	60	3,57	1,11				

Farabi değişim programına katılmayı isteyen adaylar katılmayı istemeyenlere göre programın ne olduğunu bilmekte, ona ne kazandıracağı, şartları, burs durumları, yapacakları, barınma burs olanakları, dersler ve imkânları araştırarak ve düşünerek tercih ettikleri görülmüştür.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sınıf öğretmeni adaylarının Farabi değişim programı farkındalıklarını ve beklentilerini ortaya koymak için yapılan araştırmanın cinsiyet analizinde, erkek öğrencilerin Farabi programına başvuru tarihlerini kız öğrencilere göre daha çok takip ettikleri ve özellikle kız arkadaşlarının bulunduğu şehirde öğrenimine devam etmek istedikleri sonuçlarına ulaşılmıştır. Öğretim türüne göre yapılan analizde, I. öğretim öğrencilerinin Farabi programı ile ilgili bilgi ve beklentilerinin daha yüksek düzeyde olduğu anlaşılmıştır. I. öğretim öğrencilerinin mesai saatlerinde ilgili memur

ve koordinatöre daha kolay ulaşabilmeleri bu durumun etkili bir sebebi olabilir. Öğrencilerin gelir düzeylerine göre Farabi programına katılma istekleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Öğrencilerin %73,2'si Farabi değişim programına katılmak istememektedir. Bu durum öğrencilerin son sınıf olmalarından kaynaklanabilir. Öğrencilerin Farabi programı için tercih edeceği üniversitelerde en çok; kütüphane olanaklarının iyi olması ve aldıkları eğitimi uygulayabilecekleri ortamların var olması şartlarını aradıkları görülmüştür. Bu şartların yanı sıra tercihlerde; üniversitenin isim yapmış olması, üniversitenin bulunduğu şehrin ulaşımının kolay olması, üniversitenin kendilerine ek olanaklar sağlayabilmesi ve bilgiye daha kolay ulaşma imkânlarını barındırabilmesi durumlarının etkili olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmada Farabi programına katılmak isteyen öğrencilerin; Farabi programının ne olduğunu bildikleri, işleyişini ve ona sağlayacağı yararların farkında oldukları ve bu yönde beklentilerinin olduğu görülmüştür.

Araştırma sonuçlarına göre;

- Farabi programının tanıtımına 1. sınıflardan itibaren başlanmalı,
- Farabi programı ile ilgili koordinatörün erişilebilirliği artırılmalı,
- Farabi programı ile ilgili olarak gerekli danışmanlık hem I. hem de II. öğretim öğrencilerine eşit düzeyde verilmeli,
- Farabi programına katılım için öğrenciler teşvik edilmelidir.

KAYNAKÇA

- AKTAN, C, C, (2007). Yükseköğretimde Değişim: Global Trendler ve Yeni Paradigmalar, Yaşar Üniversitesi Yayınları. <http://www.eds.sakarya.edu.tr/FileUploads/UserEIFiles/Uploads/59290ab2-b900-48b4-a694-88cc2772fd1f/file/aktan-trendler.pdf>
- AKPINAR, B, VE AYDIN, K, (2007), “Eğitimde Değişim Ve Öğretmenlerin Değişim Algıları”, Eğitim ve Bilim, 32 (144), 71-80.
- BEYÇİOĞLU, K, VE ASLAN, M, (2010), “Okul Değişiminde Temel Dinamik Olarak Değişim ve Yenileşme: Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Rollerini”, Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 5(1), 153-173. <http://efdergi.yyu.edu.tr>
- ERDEM, A, R, (2006), “Dünyadaki Yükseköğretimin Değişimi”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15, 299-315. http://www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/sos_mak/makaleler/Ali%20R%C4%B1za%20ERDEM/ERDEM,%20Ali%20R%C4%B1za.pdf
- EURYDICE, (2009), Avrupa'da Eğitime İlişkin Önemli Veriler, Avrupa Komisyonu, Du-Se Ajans Basımevi, Ankara.

- EURYDICE, (2011), Türk Eğitim Sisteminin Örgütlenmesi, Avrupa Komisyonu, Du-Se Ajans Basımevi, Ankara.
- GENÇ, Z, S, VE ERYAMAN, Y, M, (2008), “Değişen Değerler ve Yeni Eğitim Paradigması”, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9(1), 89-102. <http://www.aku.edu.tr/aku/dosyayonetimi/sosyalbilens/makale/c9s1m6.pdf>
- HESAPÇIOĞLU, (2001), 21. Yüzyılda Eğitim ve Türk Eğitim Sistemi, Edit: Oğuz, O, Oktay, A, Ayhan, H., Sedar Yayıncılık, İstanbul.
- KIRMIZIDAĞ, N, GÜR, B, KURT, T, BOZ, N, (2012), Yükseköğretimde Sınır-Ötesi Ortaklık Tecrübeleri, Ahmet Yesevi Üniversitesi Raporu, Araştırma İnceleme Dizisi Yayın No:11, Ankara. http://www.yesevi.edu.tr/yayinlar/static/kitaplar/yuksekogretimde_ortaklik_rapor.pdf
- KUYUMCU, Ashıhan, (2009), Farabi Değişim Programı, Düzce Üniversitesi Farabi Koordinatörlüğü, http://www.farabi.duzce.edu.tr/dosya/farabi_degisim_programi.pdf,
- SAKINÇ, S, VE BURSALIOĞLU, A, S, (2012), “Yükseköğretimde Küresel Bir Değişim: Girişimci Üniversite Modeli”, Yükseköğretim Bilim Dergisi, 2(2), 92-99.
- YÖK, (2007), Türkiye'nin Yükseköğretim Stratejisi, Meteksan Basımevi, Ankara.
- YÖK, (2009), Farabi Değişim Programı, <http://www.yok.gov.tr/web/farabi/anasayfa>.
- Yükseköğretim Kurumları Arasında Öğrenci Ve Öğretim Üyesi Değişim Programına İlişkin Yönetmelik, (2009), Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü, <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.aspx?MevzuatKod=7.5.12883&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=>

EK1-

FARABİ PROGRAMI FARKINDALIK VE BEKLENTİ ANKETİ

Bu anketin amacı Farabi programı ile ilgili farkındalık ve beklentilerinizi ölçmektir. Ankette önce kişisel sorular sorulmakta, daha sonra Farabi Programı'na yönelik kişisel algılarınız sorgulanmaktadır. Elde edilen veriler araştırmacının makalesinde kullanılacaktır. Ankete adınızı veya soyadınızı yazmanız gerekmemektedir. Cevapsız soru bırakmamanız araştırmanın sağlıklı bir şekilde tamamlanması bakımından önemlidir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

I.BÖLÜM: Kişisel Bilgiler

- 1. Cinsiyet :** Bay () Bayan ()
- 2. Öğretim türü:** 1. Öğretim () 2. Öğretim ()
- 3. Sınıf:** 1. Sınıf () 2.sınıf () 3.sınıf () 4. Sınıf ()
- 4. Ailenizin aylık gelir düzeyi:**
500-1000 TL() 1001-1500 TL() 1501-2000 TL() 2001-Üzeri TL ()
- 5. Aylık harcadığınız para miktarı:**
0-200TL() 201-400TL() 401-600TL() 601-800TL() 800TL ve üzeri()
- 6. Farabi programına katılmayı düşünür müsünüz?** Evet () Hayır ()

II. BÖLÜM

Aşağıda Farabi programı ile ilgili maddeler vardır. Farabi programı farkındalığınıza yönelik her maddeyi okuyarak görüşünüzü ilgili kutucuğa X işareti koyarak belirtiniz.

MADDELER	Tamamen katlıyorum	Katlıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
1.Farabi değişim programının ne olduğunu biliyorum.					
2.Farabi değişim programının bana ne kazandıracağını biliyorum.					
3.Farabi öğrencisi olmam için ön şartların ne olduğunu biliyorum.					
4.Farabi kapsamında değişimin hangi şartlar halinde yapılabileceği hakkında bilgim var.					
5.Farabi öğrencisi olduktan sonraki sorumluluklarımı ve haklarımı biliyorum.					
6.Farabi öğrenciliğim sırasındaki burs alma prosedürünü biliyorum.					
7.Bursun hangi durumlarda kesileceğini biliyorum.					
8.Farabi öğrenciliğimin ilk günümde ne yapacağımın farkındayım.					
9.Farabi programı ile gittiğim üniversitede ders işlemlerinin nasıl yapılacağını biliyorum.					
10.Farabi programına başvuru tarihlerini takip ediyorum.					
11.Farabiye ilk başvuruda hangi belgelerin gerektiğini biliyorum.					
12.Farabi formlarını nereden temin edeceğimi biliyorum.					
13.Üniversitemizdeki Farabi sorumlusu öğretim elemanını biliyorum.					
14.Başvurum kabul olduğunda ne yapacağımı biliyorum.					
15.Farabi sorumlusu öğretim elemanına ulaşmam kolay olur.					
16.Seçildiğim halde hangi durumlarda hakkımdan vazgeçebileceğimi biliyorum.					
17.Farabi programında ikinci öğretim fark etmediğini biliyorum					
18.Öğrenim protokolünün nasıl doldurulduğunu, doldururken nelere dikkat etmem gerektiğini biliyorum.					
19.Farabi programında dahi olsam yatay geçiş yapabileceğimi biliyorum.					
20.Programı yarıda kesip üniversiteme geri dönebileceğimi biliyorum.					
21.Farabi ile gittiğim üniversite kuralları ve değerlendirme sisteminin geçerli olduğunu biliyorum					
22.Farabi programından sadece 1 kez yararlanacağımı biliyorum.					
23.Barınma, burs vb. haklarımı kaybetmeyeceğimi biliyorum					
24.Kaç ders ya da kaç kredi almam gerektiğini biliyorum.					
25.Gideceğim üniversitede almam gereken derslerin karşılığını bulamadığımda ne yapacağımı biliyorum.					
26.Gideceğim üniversitede ders alma prosedürlerini kendim halledebilirim.					

III. BÖLÜM

MADDELER	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
1. Farabi değişim programına ailemin yanına gitmek için başvurmayı isterim.					
2. Farabi değişim programına daha ucuz bir şehirde öğrenimime devam etmek için başvurmayı isterim.					
3. Farabi değişim programına her imkanı daha fazla olan bir üniversitede öğrenimime devam etmek için başvurmayı isterim.					
4. Farabi değişim programına daha isim yapmış bir üniversitede öğrenimime devam etmek için başvurmayı isterim.					
5. Farabi değişim programına farklı üniversitelerde farklı hocalardan ders almak için başvurmayı isterim.					
6. Farabi değişim programına iklimi bana daha uygun bir şehirde öğrenimime devam etmek için başvurmayı isterim.					
7. Farabi değişim programına memleketime daha yakın bir şehirde öğrenimime devam etmek için başvurmak isterim.					
8. Farabi değişim programına yakın akrabalarımın olduğu şehirden öğrenimime devam etmek için başvurmak isterim.					
9. Farabi değişim programına yakın kız/erkek arkadaş(lar)ımın olduğu şehirde öğrenimime devam etmek için isterim.					
10. Farabi değişim programına akademik alanda kendimi geliştirmek için başvurmayı isterim.					
11. Gideceğim şehirde part time çalışmak isterim					
12. Farabi değişim programına yeni arkadaşlıklar edinmek için başvurmak isterim.					
13. Farabi değişim programı için sosyal, kültürel ve sanatsal vb. imkanları fazla olan şehri tercih ederim					
14. Farabi değişim programı için bilgiye daha kolay ulaşabileceğim bir şehre gitmek isterim					
15. Farabi değişim programı için ulaşımı daha kolay bir şehre gitmek isterim					
16. Farabi değişim programı için geçimi daha kolay bir şehre gitmek isterim					
17. Farabi değişim programı için güvenli üniversiteye gitmek isterim					
18. Farabi değişim programı için rehberlik hizmetlerinin iyi olduğu bir üniversiteye gitmek isterim					
19. Farabi değişim programı için akademik işbirliği yapabileceğim bir üniversiteye gitmek isterim					
20. Farabi değişim programı için bana ekstra olanaklar sunabilecek bir üniversiteye gitmek isterim					
21. Bölümümde en iyi olan üniversiteye gitmek isterim.					
22. Panel, konferans v.b. akademik etkinlikleri en çok olan üniversiteyi tercih ederim.					
23. Kütüphane olanakları iyi olan üniversiteyi tercih ederim.					
24. Aldığım eğitimi uygulayabileceğim imkanların olduğu yeri tercih ederim.					
25. Üniversite ile diğer eğitim paydaşlarının koordineli çalıştığı yeri tercih ederim.					
26. Ülke çapındaki organizasyonlar yapan üniversitelere gitmek isterim.					
DİĞER (BELİRTİNİZ)					